

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

En Europæisk forbrugerdagsorden – Øget tillid og vækst

1. Resumé

Kommissionen har den 22. maj 2012 vedtaget en europæisk forbrugerdagsorden, der indeholder Kommissionens strategi for forbrugerområdet for de kommende år. Strategien sigter mod at maksimere forbrugernes deltagelse i og tillid til markedet. Dagsordenen er bygget op omkring fire hovedmål og sigter mod at øge forbrugernes tillid ved at, styrke deres sikkerhed, give dem øget viden, forbedre håndhævelsen og klageadgangen og tilpasse deres rettigheder og forbrugerpolitikkerne til de samfundsmæssige og økonomiske ændringer. Dagsordenen indeholder også en række centrale foranstaltninger, som skal gennemføres frem mod 2014.

2. Baggrund

Forbrugerdagsordenen (**KOM (2012) 225**) fastlægger en politisk ramme, som har til formål at bringe forbrugerne i centrum af det indre marked. Den dækker de foranstaltninger på forbrugerområdet, som Kommissionen agter at træffe i sin mandatperiode.

Forbrugerdagsordenen indeholder foranstaltninger, der skal sikre, at målene for EU's vækststrategi (Europa 2020-strategien) nås. Den bygger på og supplerer andre initiativer, som f.eks. akten for det indre marked og den digitale dagsorden for Europa.

Forbrugerdagsordenen efterfølger Kommissionens nuværende forbrugerpolitiske strategi, som løber fra 2007-2013.

3. Formål og indhold

Forbrugerdagsordenen er bygget op omkring fire hovedmål, der skal øge forbrugernes tillid:

1. Styrke forbrugernes sikkerhed: Med hensyn til varer, tjenesteydelser og fødevarer skal de lovgivningsmæssige rammer styrkes og markeds- overvågningen gøres mere effektiv.

2. Øge vidensniveauet: Det er nødvendigt at øge forbrugernes vidensniveau for at håndtere de stadig mere komplekse markeder, hvor forbrugerne har brug for de rigtige redskaber og oplysninger for at forstå alt fra de reelle forbrugerkreditomkostninger til at finde det rigtige sted at klage. Dette er vigtigt for både forbrugere og erhvervsdrivende, og i den forbindelse spiller forbrugerorganisationerne en central rolle.
3. Forbedre håndhævelsen og sikre klageadgangen: Korrekt håndhævelse skal sikre, at forbrugernes rettigheder eksisterer i praksis.
4. Tilpasse forbrugerpolitikken til de samfundsmæssige forandringer, så den er relevant for forbrugernes hverdag: Forbrugerlovgivning skal tilpasses til den digitale tidsalder, og de problemer, som forbrugerne oplever online, skal løses. Der skal tages hensyn til udsatte forbrugeres behov, og det skal gøres lettere at træffe et bæredygtigt valg.

Dagsordenen har særligt fokus på forbrugernes interesser i følgende sektorer:

Fødevarerektoren: Bæredygtigheden og sikkerheden skal sikres.

Energisektoren: Det skal sikres, at forbrugerne kan få mest for pengene i det liberaliserede marked og bedre styre deres energiforbrug.

Finanssektoren: Forbrugernes finansielle interesser skal beskyttes, og de skal råde over redskaber til forvaltning af deres finanser.

Transportsektoren: Lovgivningen skal tilpasses til moderne rejsemønstre, og bæredygtig mobilitet skal støttes.

Den digitale sektor: De problemer, som forbrugerne oplever, skal løses, og deres beskyttelse online skal garanteres.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for dansk ret.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Der er tale om en meddelelse, der ikke i sig selv har lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Hvis der bliver fremsat egentlige konkrete for-

slag på baggrund af meddelelsen, vil de lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser af disse forslag blive vurderet.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

I det omfang, der bliver tale om konkrete initiativer på baggrund af meddelelsen, vil Kommissionen offentliggøre konsekvensanalyser og vurderinger af omkostningseffektiviteten i forbindelse med disse tiltag. På samme måde vil samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark blive vurderet i forbindelse med fremsættelse af konkrete forslag på baggrund af meddelelsen.

Kommissionen har imidlertid vurderet, at strategien vil være med til at forbedre forbrugernes retsstilling og styrke deres tillid ved at give dem redskaberne til at deltage aktivt i markedet, udnytte markedets muligheder, udøve deres frie valg og sikre korrekt håndhævelse af deres rettigheder, og at en styrkelse af EU's 500 mio. forbrugeres retsstilling vil være et vigtigt bidrag til vækst i den europæiske økonomi.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen har ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet.

10. Høring

Forslaget har været i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål. Der er på den baggrund modtaget følgende bemærkninger:

Dansk Aktionærforening (DAF) finder, at der overordnet set er tale om nogle relevante markeringer på nogle væsentlige områder. DAF finder, at agendaen i sagens natur er holdt på et meget højt abstraktionsniveau, og at meget således afhænger af, hvilke konkrete tiltag agendaen vil blive udmøntet i. Specielt hvad angår gruppesøgsmål (collective redress) finder DAF, at agendaen er alt for vag, og at det går for langsomt med at skabe fremskridt. DAF påpeger, at bedre mulighed for collective redress er meget efterspurgt på værdipapirområdet.

Dansk Energi støtter Kommissionens arbejde med at forbedre forbrugernes retsstilling på energiområdet, herunder i særlig grad elmarkedet.

Dansk Energi er enig med Kommissionen i, at det kan være et problem for forbrugerne at læse elregningen.

Dansk Energi anfører endvidere, at det er vigtigt, at forbrugerne kan have tillid til, at produkter, der anpriseres som særligt klimavenlige, faktisk er det, og at forbrugerne skal have mulighed for at blive belønnet økonomisk for at have et mere bæredygtigt elforbrug. Dansk Energi mener, at muligheden for timeaf-

regning spiller en rolle her, idet forbrugerne ville kunne flytte deres elforbrug til timer med rigelig el produktion fra vindmøller.

Dansk Energi anfører videre, at forbrugere, der står i en særligt vanskelig økonomisk situation mod betaling bør være sikret at kunne modtage el leverance, og at der fremover bør tilbydes et særligt forsyningspligtigt produkt til en reguleret pris, som primært rettes til kunder, som på grund af deres betalingshistorik har vanskeligt ved at finde en el leverandør på markedet. Dansk Energi anfører i den forbindelse, at det er vigtigt med et konkurrencepræget marked, og at et forsyningspligtigt produkt derfor kun bør leveres til en lille andel af forbrugere.

Inden for bredbåndsområdet støtter Dansk Energi Kommissionens initiativ til at få ryddet op i den ulovlige og vildledende markedsføring af bredbåndshastigheder. Dansk Energi foreslår, at der i lighed med energimærkningsordningen for hårde hvidvarer indføres en standardiseret og lovpligtig varedeklaration på bredbåndshastigheder, som kan give forbrugerne et værktøj til at sammenligne kvaliteten ved bredbåndsprøvet på tværs af udbydere.

Dansk Erhverv (DE) kan støtte dagsordenen og bakker op om en øget fokus på forbrugerreglerne i EU.

DE havde gerne set et mål i dagsordenen om totalharmonisering af de relevante forbrugerregler på et højt niveau og en ensartet og effektiv håndhævelse af reglerne, særligt ved grænseoverskridende handler som f.eks. e-handel. DE havde endvidere gerne set et mål om en tæt dialog og inddragelse af de berørte parter på både forbruger- og erhvervsiden om forslag til regler m.v. på forbrugerområdet.

DE anfører, at udgangspunktet for Kommissionens meddelelse er, at mere e-handel vil give forbrugerne mere velfærd og at forbrugertillid er vigtig for væksten i det indre marked. Derudover gøres det til et mål at styrke forbrugerne. DE anfører i den forbindelse, at det ikke er dokumenteret, at øget e-handel giver mere velfærd. DE deler synspunktet om at forbrugertillid af afgørende for vækst.

DE anfører endvidere, at forbrugerreglerne udgør helt afgørende rammevilkår for virksomheder, og det er vigtigt, at de implementeres og håndhæves ensartet på tværs af grænserne i EU, så forbrugerne sikres samme rettigheder og virksomhederne fair og lige konkurrence.

DE har ingen indvendinger imod målet om at styrke forbrugerne, men det underer DE, at det fremstår som det eneste mål. DE mener, at det signalerer mellem linjerne, at forbrugerne betragtes som svage og dårligt informerede, og at de har svært ved at tale deres sag overfor virksomhederne. DE mener, at der er svage forbrugere, men alle er ikke svage.

DE deler Kommissionens opfattelse af, at forbrugerne udsættes for et overload af information. DE mener derfor, at der er brug for en diskussion af hvilke informationer, der er nødvendige og hvilke, der er overflødige og både forbrugerorganisationer og erhvervsorganisationer skal involveres i dette.

DE mener, at de er positivt, at dagsordenen lægges op til at styrke håndhævelsen.

DE påpeger, at det af dagsordenen fremgår, at kun 26 procent af detailforhandlerne i EU kender købelovens reklamationsregler. Dette sker med henvisning til en eurobarometer undersøgelse om detailhandlende fra 2011. DE mener, at denne barometerundersøgelse er behæftet med fejl som bunder i, at Kommissionen ikke kender købelovgivningen. DE opfordrer kraftigt den danske regering til at gøre Kommissionen opmærksom på disse fejl, så de ikke gentages.

DE anfører, at dagsordenen lægger op til EU-kampagner for at styrke forbrugernes viden og interesse om deres rettigheder. DE er som udgangspunkt skeptiske overfor EU-kampagner, som de mener sjældent passer på de forskellige markeder.

DE anfører endeligt, at det er meget positivt, at Kommissionen i agendaen lægger op til drøftelser med Kina om produktsikkerhed.

Forbrugerrådet anfører, at agendaen overordnet indeholder nogle relevante markeringer på nogle væsentlige områder. Agendaen er imidlertid i sagens natur holdt på et meget højt abstraktionsniveau, og meget afhænger således af, hvilke mere konkrete tiltag, som agendaen udmøntes i.

Specielt hvad angår gruppesøgsmål (collective redress) finder Forbrugerrådet, at agendaen er alt for vag, og at det går for langsomt med at skabe fremskridt på dette område.

Håndværksrådet påpeger, at Kommissionen i dagsordenen anfører, at forbrugerne har ret til at kende produkters miljømæssige påvirkning ud fra en livscyklus betragtning, og at der er brug for effektive værktøjer til at beskytte forbrugerne mod urigtige miljø og sundhedspåstande. Håndværksrådet er af den opfattelse, at reglerne til beskyttelse mod urigtige markedsføringspåstande allerede findes i markedsføringsloven, hvorfor der ikke umiddelbart findes at være behov for yderligere regler på området. Det er Håndværksrådets opfattelse, at man skal passe på ikke at pålægge virksomhederne endnu flere administrative byrder. Håndværksrådet påpeger, at Kommissionen i dagsordenen selv anfører, at forbrugeren er udsat for et informations overload, men at forbrugeren ikke nødvendigvis har de rigtige informationer. Dette er Håndværksrådet enig i og advarer derfor om, at der pålægges virksomhederne yderligere informationsforpligtelser.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige medlemslandes holdning til meddelelsen kendes endnu ikke.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Generelt kan Regeringen tilslutte sig, at indsatsen for forbrugerbeskyttelse fastlægges i en europæisk forbrugerdaysorden i forlængelse af den nuværende forbrugerstrategi, der løber fra 2007-2013. Regeringen mener, at fællesskabsretten er vigtig for at sikre et højt beskyttelsesniveau, og det er Regeringens holdning, at forbrugerpolitikken spiller en vigtig rolle i forbindelse med udviklingen af det indre marked.

Regeringen ser derfor også positivt på, at agendaen har som mål at tilpasse forbrugerlovgivningen til den digitale tidsalder.

Regeringen finder det også positivt, at forbrugeragendaen har som mål, at håndhævelsesmekanismer skal forbedres yderligere, og at der fokuseres på at forbedre de lovgivningsmæssige rammer for produktsikkerhed og forbedre rammerne for markedsovervågning.

For at opfylde målene for dagsordenen på den mest effektive måde og mindske de administrative byrder, støtter Regeringen, at ethvert politisk tiltag skal baseres på dokumentation for, hvordan markederne fungerer i praksis, og forbrugernes adfærd.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forbrugerdaysordenen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.